

Προς αναθεώρηση του ελάχιστου επιπέδου κατάρτισης και εκπαίδευσης ναυτικών. Τι αναφέρει έκθεση του Ευρωκοινοβουλίου

2019/01/29 08:38 στην κατηγορία ΝΑΥΤΙΛΙΑ

Η αναθεώρηση της οδηγίας 2008/106/EK για το ελάχιστο επίπεδο εκπαίδευσης των ναυτικών και η κατάργηση της οδηγίας 2005/45/EK που ενισχύει την επαγγελματική κινητικότητα των ναυτικών εντός ΕΕ, φαίνεται να απασχολεί την Επιτροπή Μεταφορών και Τουρισμού του Ευρωκοινοβουλίου.

Σύμφωνα με σχέδιο Έκθεσης, η βελτίωση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης αποτελεί απόλυτη προτεραιότητα για την ΕΕ και τους αρμόδιους για τη χάραξη της πολιτικής της. Οπότε, η εξασφάλιση δεξιοτήτων στους ευρωπαίους πολίτες είναι μια φιλοδοξία που θα τονώσει τη βιωσιμότητα πολλών τομέων της οικονομίας και οι θαλάσσιες μεταφορές δεν αποτελούν εξαίρεση.

Το 90% των εξαγωγών προϊόντων από την ΕΕ και το 40% του ενδοενωσιακού εμπορίου πραγματοποιούνται μέσω θαλάσσης, οπότε οι θαλάσσιες μεταφορές αποτελούν έναν κρίσιμο άξονα για την πρόοδο του ευρωπαϊκού εμπορίου.

Όπως τονίζεται, θα πρέπει να εξασφαλιστεί **κατάρτιση, ειδίκευση και πιστοποίηση για τους ναυτικούς**, προκειμένου να μειωθούν κατά το δυνατόν οι πιθανές απειλές για την ασφάλεια ανθρώπινων ζώων και αγαθών ή για το θαλάσσιο περιβάλλον κατά τη διάρκεια των λειτουργιών επί του πλοίου.

Στο πλαίσιο της ΕΕ, το ζήτημα αυτό ρυθμίζεται από δύο οδηγίες: την **οδηγία 2008/106/EK** που ορίζει ελάχιστα πρότυπα κατάρτισης και εκπαίδευσης και την **οδηγία 2005/45/EK** που ενισχύει την επαγγελματική κινητικότητα των ναυτικών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τη διευκόλυνση της αμοιβαίας αναγνώρισης πιστοποιητικών των ναυτικών τα οποία εκδίδονται από τα κράτη-μέλη.

Ειδικότερα:

– Η οδηγία 2008/106/EK ενσωματώνει, σε επίπεδο ΕΕ, το διεθνές πλαίσιο για τις απαιτήσεις εκπαίδευσης, πιστοποίησης και τήρησης φυλακών για ναυτικούς που αναπτύχθηκαν υπό την αιγίδα του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (ΔΝΟ) και ορίζονται στη Διεθνή Σύμβαση για πρότυπα εκπαίδευσης, έκδοσης πιστοποιητικών και

τήρησης φυλακών των ναυτικών του 1978, όπως τροποποιήθηκε (σύμβαση STCW).

- Η οδηγία 2005/45/EK ενισχύει την επαγγελματική κινητικότητα των ναυτικών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσω απλουστευμένης διαδικασίας που διευκολύνει την αμοιβαία αναγνώριση πιστοποιητικών τα οποία εκδίδονται από τα κράτη-μέλη.

Έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας

Από την αξιολόγηση REFIT (Πρόγραμμα βελτίωσης της καταλληλότητας και της αποδοτικότητας του κανονιστικού πλαισίου) προέκυψε ότι το πλαίσιο της ΕΕ που σχετίζεται με την εκπαίδευση και την πιστοποίηση των ναυτικών σε γενικές γραμμές ικανοποιεί τους βασικούς στόχους του και παραμένει συναφές.

Αφενός, συμβάλλει στην απομάκρυνση των ανειδίκευτων πληρωμάτων που εργάζονται σε πλοία που φέρουν σημαίες κρατών μελών της ΕΕ, βελτιώνοντας την εκπαίδευση και την κατάρτιση των ναυτικών καθώς και την έκδοση των πιστοποιητικών τους.

Αφετέρου, οι συνθήκες ανταγωνισμού μεταξύ των ναυτικών που έχουν εκπαιδευτεί στην ΕΕ και αυτών που έχουν προσληφθεί από τρίτες χώρες εναρμονίστηκαν με τη δημιουργία του κεντρικού μηχανισμού της ΕΕ.

Τέλος, η αμοιβαία αναγνώριση των πιστοποιητικών των ναυτικών σύμφωνα με την οδηγία 2005/45/EK έχει εξασφαλίσει καλύτερη κινητικότητα των ναυτικών μεταξύ σκαφών που φέρουν σημαία των κρατών-μελών της ΕΕ.

Η αξιολόγηση REFIT ανέδειξε, ωστόσο, ορισμένες αδυναμίες όσον αφορά την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα κάποιων κανονιστικών απαιτήσεων.

Ειδικότερα:

- Το διοικητικό πλαίσιο αναφορικά με τη διαδικασία αναγνώρισης και επαναξιολόγησης τρίτων χωρών υπολείπεται σε αποτελεσματικότητα.

- Το πεδίο εφαρμογής του καθεστώτος αμοιβαίας αναγνώρισης των πιστοποιητικών των ναυτικών τα οποία εκδίδονται από τα κράτη-μέλη υπολείπεται σε σαφήνεια και ασφάλεια δικαίου.

- Η οδηγία 2008/106/EK θα πρέπει να εναρμονίζεται σε τακτά διαστήματα, λαμβανομένων υπόψη των τελευταίων τροποποιήσεων της σύμβασης STCW, ιδίως στην περίπτωση νέων απαιτήσεων όσον αφορά τα προσόντα και την εκπαίδευση για ναυτικούς που εργάζονται σε επιβατηγά πλοία, σε πλοία που χρησιμοποιούν αέριο ή άλλα καύσιμα με χαμηλό σημείο ανάφλεξης (με κώδικα IGF) και σε πλοία που πλέουν σε πολικά ύδατα.

Από την άποψη αυτή, η τρέχουσα διαδικασία συνεκτίμησης των τροποποιήσεων της σύμβασης STCW προκαλεί σημαντικές καθυστερήσεις και εγκυμονεί τον κίνδυνο το ενωσιακό δίκαιο να είναι ασυνεπές προς το διεθνές πλαίσιο για σημαντικό χρονικό διάστημα.

Η πρόταση της Επιτροπής

Στόχος της πρότασης της Επιτροπής είναι η απλούστευση και ο εξορθολογισμός του υφιστάμενου κανονιστικού πλαισίου της ΕΕ αναφορικά με την εκπαίδευση και την πιστοποίηση των ναυτικών, ούτως ώστε να επιτευχθούν οι τρεις ακόλουθοι στόχοι:

- πρώτον, οι κανόνες της ΕΕ να παραμένουν ευθυγραμμισμένοι με το διεθνές πλαίσιο
- δεύτερον, να αναμορφωθεί ο κεντρικός μηχανισμός για την αναγνώριση τρίτων χωρών ώστε να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητά του
- τρίτον, να ενισχυθεί η νομική σαφήνεια αναφορικά με την αμοιβαία αναγνώριση των πιστοποιητικών των ναυτικών που εκδίδονται από τα κράτη-μέλη.

Η θέση του εισηγητή

Ο εισηγητής της πρότασης υποστηρίζει και χαιρετίζει την πρόταση της Επιτροπής για την επικαιροποίηση των ευρωπαϊκών προτύπων με τους κανόνες της σύμβασης STCW, που αναπτύχθηκαν από τον ΔΝΟ.

Ιδιαίτερη ευαισθησία επιδεικνύει στο γεγονός ότι απαιτείται υποστήριξη και παρακολούθηση της ποιότητας της εκπαίδευσης των ναυτικών που εργάζονται σε πλοία που φέρουν σημαίες κρατών-μελών της ΕΕ, ιδίως μέσω της παρακολούθησης της ποιότητας της εκπαίδευσης των ναυτικών που προσλαμβάνονται σε τρίτες χώρες βάσει αναγνώρισης πιστοποιητικών, προκειμένου να διασφαλίζεται η ασφάλεια επί των πλοίων.

Ειδικότερα, ο εισηγητής της πρότασης θεωρεί ότι οι αλλαγές που επέφερε η Επιτροπή όσον αφορά την αμοιβαία αναγνώριση των πιστοποιητικών των ναυτικών που εκδίδονται από τα κράτη-μέλη είναι προς την κατεύθυνση της απλούστευσης, με αποτέλεσμα να αποφεύγονται νομικές επικαλύψεις μεταξύ του διεθνούς πλαισίου και της οδηγίας 2008/106/ΕΚ.

Επιπλέον, εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρόταση αναθεώρησης της διαδικασίας αναγνώρισης των πιστοποιητικών των ναυτικών που έχουν εκδοθεί από τρίτη χώρα, καθώς και για την πρόταση για μηχανισμό ανάκλησης της αναγνώρισης.

Ωστόσο, θεωρεί ότι η περίοδος κατά την οποία η αναγνώριση μπορεί να ανακληθεί από μια τρίτη χώρα λόγω της μη πρόσληψης ναυτικών από την εν λόγω χώρα σε

πλοία που φέρουν τη σημαία κράτους-μέλους **θα πρέπει να παραταθεί από 5 σε 8 έτη**, δεδομένου ότι αυτή η πρόσθετη περίοδος είναι αναγκαία για να συμβαδίζει με τη διάρκεια της εκπαίδευσης και την επικύρωσή της.

Όσον αφορά την αίτηση κράτους-μέλους προς την Επιτροπή για την αναγνώριση πιστοποιητικών ικανότητας ή πιστοποιητικών επάρκειας τρίτης χώρας, ο εισηγητής θεωρεί ότι η εν λόγω αίτηση θα πρέπει να εξετάζεται αυτοδικαίως.

Η Επιτροπή από μόνη της δεν μπορεί να αποφασίζει εάν θα κινήσει ή όχι τη διαδικασία ανάλογα με την τρίτη χώρα.

Επίσης, ο εισηγητής προτείνει δύο νέα μέτρα για τη **βελτίωση της ποιότητας της κατάρτισης των ευρωπαϊών ναυτικών**.

Προτείνει, αφενός, ένα ευρωπαϊκό πιστοποιητικό αριστείας για την εκπαίδευση των ναυτικών, το οποίο θα υπερβαίνει τα ελάχιστα πρότυπα που ορίζονται σε διεθνές επίπεδο, με σκοπό την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής τεχνογνωσίας, την προσαρμογή των δεξιοτήτων των ναυτικών στην ψηφιοποίηση του επαγγέλματος, αλλά όχι μόνο, με απώτερο στόχο την παροχή ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος στην παγκόσμια αγορά μέσω της κατάρτισης των ευρωπαϊών ναυτικών.

Προτείνει, επίσης, **τα πιστοποιητικά που εκδίδονται από αναγνωρισμένα κράτη μέλη ή τρίτες χώρες να μεταφέρονται αμέσως σε κεντρική ηλεκτρονική βάση δεδομένων** σε ολόκληρη την ΕΕ, η οποία θα είναι συνδεδεμένη με τη βάση δεδομένων των επιθεωρήσεων σύμφωνα με την οδηγία 2009/16/ΕΚ για τον έλεγχο των πλοίων από το κράτος του λιμένα, προκειμένου να μειωθεί το οικονομικό και το ανθρώπινο κόστος και, παράλληλα, να αυξηθεί η αποδοτικότητα του συστήματος ελέγχου στο σύνολό του.